

(i) Printed Pages: 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	6	8	0
---	---	---	---

Exam. Code :

0	3	1	0
---	---	---	---

Master of Arts [Economics] 4th Semester

(2042)

Opt. (ii) : ECONOMICS OF INDUSTRY—II

Paper—MAECO-403 & 404 (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Attempt *five* questions in all, including question no. 1 which is compulsory and selecting *one* question from each unit.

1. Attempt any *ten* of the following in about 25-30 words each :

(i) Potential Competition

(ii) Limit Price

(iii) Strategy by Dominant Firm

(iv) Product Differentiation

(v) Innovation as a strategic conduct

(vi) Rivalry with efficiency

- (vii) Market structure
- (viii) Market power
- (ix) Two conditions that hinder collusive conduct
- (x) Transaction Cost
- (xi) Price Rigidity
- (xii) Administered Pricing
- (xiii) Public policy towards market performance
- (xiv) Licence Raj
- (xv) Kinked demand curve. 10×2

UNIT—I

2. Examine the relationship between market structure and technological progress. 15
3. Comparative analysis of Schumpeter's and Arrow theory of innovation. 15

UNIT—II

4. Explain how different types of mergers causes efficiency and how it leads to market power. 15
5. Discuss causes of different types of takeovers. Also evaluate US experience of merger policy. 15

UNIT—III

6. Discuss in detail the effects of price discrimination on welfare, efficiency and competition. 15
7. Illustrate full cost pricing strategy of the firm and substantiate your answer with empirical evidence on the subject. 15

UNIT—IV

8. Discuss the limitations in MRTP Act which leads to emergence of competition policy. Also explain the scope of competition policy. 15
9. Give theoretical and empirical measurement of Social Welfare Loss with respect to different market structure. 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— सभी में से पाँच प्रश्न करें, साथ ही प्रश्न न. 1 जो कि अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक-एक प्रश्न करें।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं दस प्रश्नों के उत्तर लगभग 25-30 शब्दों में लिखिए :—

- (i) संभावित प्रतियोगिता
- (ii) सीमित मूल्य
- (iii) प्रमुख फर्म द्वारा रणनीति
- (iv) उत्पाद भेदभाव
- (v) एक रणनीतिक आचरण के रूप में नवाचार

- (vi) दक्षता के साथ प्रतिद्वंद्विता
- (vii) बाजार की संरचना
- (viii) बाजार की शक्ति
- (ix) दो स्थितियां जो मिलीभगत आचरण में बाधा डालती हैं
- (x) लेनदेन लागत
- (xi) मूल्य कठोरता
- (xii) प्रशासित मूल्य निर्धारण
- (xiii) बाजार के प्रदर्शन के प्रति सार्वजनिक नीति
- (xiv) लाइसेंस राज
- (xv) बल मांग वक्र।

10×2

यूनिट-I

2. बाजार संरचना और तकनीकी प्रगति के बीच के संबंधों का परीक्षण करें।
15
3. शुम्पीटर और एंरो के नवाचार सिद्धांत का तुलनात्मक विश्लेषण करें।
15

यूनिट-II

4. बताएं कि विभिन्न प्रकार के विलय से कार्यक्षमता कैसे उत्पन्न होती है और यह कैसे बाजार को शक्ति प्रदान करती है ?
15
5. विभिन्न प्रकार के अधिग्रहणों के कारणों पर चर्चा करें। विलय नीति के अमेरिकी अनुभव का भी मूल्यांकन करें।
15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਪ੍ਰਗਤਿ, ਕਾਰਜਕਸ਼ਮਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸਪਰਧਾ ਪਰ ਮੂਲਯ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
7. ਫਰਮ ਦੀ ਪੂਰਨ ਲਾਗਤ ਮੂਲਯ ਨਿਰਧਾਰਨ ਰਣਨੀਤਿ ਕਾ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਯ ਪਰ ਮੂਲਾਨੁਪਾਤੀ ਸਾਕਸ਼ਯ ਦੇ ਸਾਥ ਅਪਨੇ ਉਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟਿ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਮੇਂ ਉਨ ਸੀਮਾਓਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਜੋ ਪ੍ਰਤਿਸਪਰਧਾ ਨੀਤਿ ਦੇ ਉਦਭਵ ਦੀ ਓਰ ਲੇ ਜਾਤੀ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਿਸਪਰਧਾ ਨੀਤਿ ਦੇ ਫਾਧਰੇ ਦੀ ਭੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 15
9. ਵਿਭਿਨਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੰਰਚਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਮੇਂ ਸਮਾਜ ਕਲਯਾਣ ਹਾਨਿ ਦੇ ਸੈਫ਼ਾਤਿਕ ਅਤੇ ਮੂਲਾਨੁਪਾਤੀ ਪਰਿਮਾਣ ਦੇਂ। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
 - (i) ਸੰਭਾਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ
 - (ii) ਸੀਮਤ ਕੀਮਤ
 - (iii) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਰਣਨੀਤੀ
 - (iv) ਉਤਪਾਦ ਅੰਤਰ

- (v) ਇੱਕ ਰਣਨੀਤਕ ਆਚਰਣ ਵਜੋਂ ਨਵੀਨਤਾ
- (vi) ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ
- (vii) ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਬਣਤਰ
- (viii) ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
- (ix) ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਮਿਲੀਭਗਤ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ
- (x) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਲਾਗਤ
- (xi) ਕੀਮਤ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ
- (xii) ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਨ
- (xiii) ਬਾਜ਼ਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ
- (xiv) ਲਾਇਸੈਂਸ ਰਾਜ
- (xv) ਬਲ ਮੰਗ ਵਕਰ।

10×2

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
15
3. ਸ਼ੂਮਪੀਟਰ ਅਤੇ ਐਰੋ ਦੇ ਨਵਾਚਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਲੀਨਤਾ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਉਚਾਈ ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?
15
5. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਰਲੇਵੇਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਪ੍ਰਗਤੀ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਕੀਮਤ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
7. ਫਰਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਓ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. MRTP ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਜੋ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਭਰਨ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
9. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਪਰਿਮਾਣ ਦਿਓ। 15